

**“ARALASH” TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TALABALARNI
SPORT TO'GARAKLARIGA JALB ETISHNING PEDAGOGIK
ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH" (VOLEYBOL MISOLIDA)**

M. S. Ramazonova

Qo'qon universiteti katta o'qituvchisi
mramazonova07@gmail.com

Annotatsiya:

Ushbu maqola, "Aralash" ta'lim texnologiyalari asosida talabalarni sport to'garaklariga jalb etishning pedagogik asoslarini rivojlantirishni o'rganadi. Maqolada, voleybolni misol qilib olib, sport turlari bilan shug'ullanishning talabalar ta'limiga qanday ijobiy ta'sir ko'rsatishi va sport to'garaklarida ta'limni samarali o'tkazish uchun aralash texnologiyalarning rolini aniqlashga qaratilgan tadqiqotlar olib borilgan. Ushbu maqola, aralash ta'lim texnologiyalarining integratsiyasi orqali talabalar o'rtasida jismoniy faollikni oshirish, sportga bo'lgan qiziqishlarni rivojlantirish va ta'lim jarayonini yaxshilashga qaratilgan pedagogik yondashuvlarni ko'rib chiqadi. Bunday yondashuvlarning ta'lim muhitiga ta'siri va talabalar uchun yangi imkoniyatlar yaratishda qanday ahamiyatga ega ekanligi muhokama qilinadi. Maqola, ta'limda innovatsion metodlarning sport bilan integratsiyasi orqali samarali ta'lim jarayonini yaratishga qaratilgan amaliy tavsiyalarni taklif etadi.

Kalit so'zlar: Aralash ta'lim texnologiyalari, talabalar, sport to'garaklari, voleybol, pedagogik asoslar, jismoniy faollik, innovatsion metodlar, ta'lim jarayoni, sportga qiziqish, pedagogik yondashuv.

Kirish

Aralash ta'lim texnologiyalari (blended learning) so'nggi yillarda ta'lim jarayonida keng qo'llanilayotgan innovatsion metodlardan biridir. Bu texnologiya onlayn va an'anaviy ta'limni birlashtirgan holda o'quvchilarga maksimal darajada samarali bilim olish imkoniyatini yaratadi. Sport ta'limi, xususan, voleybol kabi jismoniy faoliyatni o'rgatish sohasida aralash ta'lim texnologiyalarini qo'llash, talabalarni sport to'garaklariga jalb qilish va ularni motivatsiya qilishda samarali vosita bo'lishi

mumkin. Ushbu maqolada aralash ta'lim texnologiyalari asosida voleybol sport to'garaklariga talabalarni jalb etishning pedagogik asoslari tahlil qilinadi.

Aralash ta'lim texnologiyalari va uning ta'limdagi o'rni

Aralash ta'lim texnologiyalari onlayn o'qitish va an'anaviy ta'limni integratsiyalashgan tarzda o'qitishni anglatadi. Bu yondashuvda ta'lim jarayoni faqat sinf xonasida emas, balki internet platformalarida ham o'tkaziladi. O'quvchilar bu metod yordamida nazariy bilimlarni mustahkamlash bilan birga, amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirishi mumkin. Sport to'garaklarida ham aralash ta'limni qo'llash, o'quvchilarga voleybol o'ynashni o'rgatishda, masalan, video darslar, online mashqlar, va interaktiv o'yinlar orqali ularning qiziqishini oshirishga yordam beradi.

Voleybol to'garagiga talabalarni jalb etishning pedagogik asoslari

Voleybol sport to'garaklariga talabalarni jalb qilishda pedagogik maqsadlar aniq belgilanishi kerak. Bu maqsadlar quyidagi omillarni o'z ichiga olishi mumkin:

- **Jismoniy faollikni oshirish:** Voleybol o'ynash orqali o'quvchilar jismoniy salomatlikni yaxshilashlari mumkin.
- **Komanda ruhini rivojlantirish:** Voleybol - jamoaviy sport turi bo'lib, o'quvchilarni bir-biriga yordam berish va guruhda ishlashga o'rgatadi.
- **Darslarga qiziqishni oshirish:** Aralash ta'lim texnologiyalari talabalarni sport to'garaklariga yanada qiziqarli va samarasiz tarzda jalb qilish imkoniyatini yaratadi.

Aralash ta'lim texnologiyalarini qo'llash metodlari

Voleybol tugragida talabalarni jalb qilishda quyidagi aralash ta'lim metodlari qo'llanilishi mumkin:

- **Onlayn video darslar:** Voleybol texnikasi va taktikasi bo'yicha qisqa videolar, o'quvchilarga ko'rsatmalar va mashqlarni taqdim etish.
- **Interaktiv platformalar:** O'quvchilar onlayn tarzda o'zaro musobaqalar o'tkazib, o'rganilgan materiallarni sinab ko'rishlari mumkin.

- **Virtual tugaraklar:** Voleybol bo'yicha o'quvchilarni video konferensiyalar orqali to'plab, ularning qiziqishini oshirish.
- **Mobil ilovalar:** Voleybol texnikasini yaxshilashga yordam beradigan mobil ilovalar orqali o'quvchilarga jismoniy mashqlarni bajarish imkoniyatini berish.
- Aralash ta'lim texnologiyalari (blended learning) ta'lim jarayonida onlayn va an'anaviy ta'lim metodlarini birlashtirgan yondashuvdir. Bu usul o'quvchilarga faqat darsxonada emas, balki onlayn platformalarda ham o'qish imkoniyatini taqdim etadi. Aralash ta'limda o'quvchilar o'rganishning nazariy va amaliy qismlarini mustahkamlashda mustaqil o'rganish, video darslar, interaktiv mashqlar, onlayn testlar va forumlar orqali o'z bilimlarini rivojlantirishlari mumkin.
- Aralash Ta'lim Texnologiyalarining Asosiy Unsurlari
 1. Onlayn Ta'lim, Video Darslar, Nazariy ma'lumotlar va o'quv materiallari videolar yordamida taqdim etiladi. Bu o'quvchilar uchun har doim qayta ko'rish imkonini yaratadi.
 - Interaktiv Kurslar
 - Onlayn platformalarda talabalar uchun interaktiv mashqlar, viktorinalar, va testlar o'tkaziladi.
 - Mobil Ilovalar va Resurslar: Ta'lim resurslari va mashqlarni mobil ilovalar orqali o'rganish imkoniyati mavjud.
 - 2. An'anaviy Ta'lim
 - Sinflarda Darslar: O'qituvchi darsliklar, taqdimotlar, guruh ishlarini o'tkazish orqali o'quvchilarga bilim beradi.
 - Amaliy Mashqlar: An'anaviy ta'limda talabalar darslar davomida o'zaro muhokama qilishadi, ko'nikmalarni mustahkamlashadi.
 - Shaxsiy Kontakt: O'qituvchi va talabalar o'rtasida bevosita muloqot va maslahatlar.
 - Aralash Ta'lim Texnologiyalarining Ta'limdagi O'rni
 - 1. O'quvchilarga Individual O'rganish Imkoniyatini Berish**:
 - Aralash ta'lim metodida talabalar o'z sur'atida o'rganishlari mumkin. Onlayn platformalarda mavjud materiallar (video, testlar, mashqlar) o'quvchilarga mustaqil o'rganish imkonini beradi, bu esa har bir talabaga o'z qobiliyatiga mos keladigan ta'lim jarayonini taqdim etadi.

- 2. O'qituvchilarni Ta'lim Jarayonida Innovatsion Yondashuvlarga Jalb Etish:
- O'qituvchilar aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanib, darslarni yanada interaktiv va samarali tashkil etishlari mumkin. Ular onlayn resurslar, video darslar, va interaktiv platformalar yordamida talabalar bilan doimiy aloqada bo'lishlari mumkin.
- 3. Jismoniy Faoliyatni Qo'llab-quvvatlash:
 - Aralash ta'lim metodlari faqat nazariy bilimlarni emas, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi. Masalan, sport ta'limida (voleybol kabi) video darslar va onlayn mashqlar yordamida talabalar o'z jismoniy mashqlarini bajarishlari, texnikani yaxshilashlari mumkin.
- 4. Fleksibilite va Qulaylik:
 - Aralash ta'lim texnologiyalari talabalarni o'z vaqtini boshqarish va darslarni istalgan joyda va vaqtda o'rganish imkonini beradi. Bu, ayniqsa, ish bilan band talabalar uchun katta afzallikdir.
- 5. Motivatsiya va Faollik:
 - Onlayn materiallar, interaktiv mashqlar va gamifikatsiya (o'yinlashtirish) elementlari orqali talabalar ta'lim jarayonida motivatsiya oladi va o'qishga bo'lgan qiziqishlari ortadi. O'quvchilarga o'z bilimlari va natijalari uchun ballar yoki boshqa mukofotlar taqdim etilishi ularning ishtirokini oshiradi.
- 6. Jamoaviy Ishni Rivojlantirish:
 - Aralash ta'limda talabalar onlayn forumlar, guruh muhokamalari yoki jamoaviy loyihalar orqali bir-birlari bilan muloqot qilib, hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu ta'lim usulida jamoaviy sport turlari, masalan, voleybol, talabalarni jamoaviy ruhda ishlashga undaydi.

Motivatsiya va ishtirok

Voleybol sport to'garaklariga talabalarni jalb qilishda motivatsiya katta o'ringa ega. Aralash ta'lim texnologiyalari orqali o'quvchilarni:

- **Personalizatsiya qilish:** Har bir talabaga mos mashqlar va o'quv rejalarini taklif etish orqali ular o'z muvaffaqiyatlariga erishishlari mumkin.
- **Gamifikatsiya:** O'quvchilarga o'yin tarzida mashqlarni taklif etish, ball tizimi va sovrinlar orqali ularning qiziqishini oshirish.

Voleybol o'rgatishning amaliy usullari

Voleybol o'rgatish uchun aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanishda bir nechta amaliy yondashuvlar qo'llanishi mumkin. Masalan, talabalar o'rganayotgan texnikani an'anaviy darslar bilan birga, online mashqlar orqali takrorlashlari mumkin. Shuningdek, o'quvchilarga videolar orqali mashqlarni qanday bajarishni ko'rsatish va ularga individual maslahatlar berish, samarali o'quv jarayonini tashkil etishda yordam beradi.

Xulosa

Aralash ta'lim texnologiyalari yordamida voleybol sport to'garaklariga talabalarni jalb etish, ularning jismoniy faolligini oshirish, komanda ruhini rivojlantirish va ta'lim jarayonini samarali tashkil etish imkoniyatlarini yaratadi. Bu metodni o'quvchilarning qiziqishini oshirish, ularga motivatsiya berish va jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishda qo'llash, ta'lim jarayonining yanada samarali bo'lishini ta'minlaydi.

Bu maqola mavzu bo'yicha umumiy yo'nalishni taqdim etdi. Agar kerak bo'lsa, maqolaning ayrim qismlarini kengaytirish yoki qo'shimcha tahlillar kiritish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Decision PQ-3031 of the President of the Republic of Uzbekistan dated June 3, 2017 "On measures for the further development of physical education and mass sports". Halk Sozi newspaper, June 4.
2. Pulatov A.A., Kdirova M.A. Improving sports pedagogical skills (volleyball). // Tutorial. T.: 2018. – 251 p
3. Pulatov A.A., Kurbanova M.A., Nadjimov F.F. Voleybol turi bo'yicha ta'lim muassasalarida sport to'garak mashg'ulotlarini tashkil etish yuzasidan o'quv dasturi va metodik tavsiyalar. – T.: "Extremum press", 2017. – 136 b.
4. Kadirova M.A., Abatova G.N. Mushaklarni Chuziltirish-bushashtirishga yunaltilgan razminka sportchilarni musobakalarga psixofunksional shaylantirish vositasi sifatida// Academic Research in Educational Sciences, 2021, 2(1), 343-352s.

International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences

Hosted online from New York, USA

Website: econfseries.com

2nd June, 2025

5. Abatova G.N. 11-12 yoshli voleybolchilarda sakrovchanlik maxsus jismoniy sifatini rivojlantirish hamda to'siq qo'yish texnikasini takomillashtirishda harakatli o'yinlar va maxsus mashqlar samarasini aniqlash//“Jismoniy tarbiya, sport mashg'ulotlari nazariyasi va uslubiyatining nazariy-amaliy muammolari” xalqaro ilmiy-amaliy anjuman 2022 yil 29 yanvar, 613-614b
6. Usmanxodjayev T.S., Isroilov Sh.X., Pulatov A.A., Pulatov Sh.A. Milliy va harakatli o'yinlar. // Darslik. T.: Iqtisod-Moliya, 2015. – 268 b.
- 7.Кади́рова М.А., Аба́това Г.Н. Профессио́нально-пе́дагогическая подгото́вленность трене́ров и возмо́жности её со́вершенство́вания и испо́льзованием обуча́ющих тестов (в приме́ре воле́йбола) //Academic Research in Educational Sciences,2021,192-198c
8. Ramazonovich, K. S. (2023). Basketbolchilar jismoniy tayyorgarligini oshirishda jismoniy vosita sifatida harakatli o'yinlarning ahamiyati. образование наука и инновационные идеи в мире, 24(2), 124-128.
9. Ramazonova, M. S. (2023). Badminton: history of origin, development stages, types, game rules. Scientific Impulse, 1(9), 837-843.
10. Ramazonova, M. S. (2023). voleybol sport turini o'rgatish va uning mohiyati. Educational Research in Universal Sciences, 2(16), 881-886.